

Fietsroute Sporen van het Water

Deze route is ontwikkeld door Routebureau Zeeland

Start- en eindpunt: Fietsknooppunt 92 in Nisse

Afstand: 59 km

Ooit was Zeeland een moerassig veengebied waar de zee vrij spel had. Het water overspoelde het land voortdurend. Dat zorgde geleidelijk voor nieuwe aanwas in de vorm van schorren en slikken. De eerste bewoners vestigden zich op de hoger gelegen delen, de zogenoemde kreekruggen. Daar was euvele moed voor nodig, want vanaf 1000 na Christus werd Zeeland regelmatig geteisterd door stormvloed. Rijke Vlaamse kloosters, die veel bezittingen hadden in het Zeeuwse gebied, begonnen in de 12e eeuw met de aanleg van dijken. Zeeland werd daarmee een eilandenrijk. Bij hoge waterstanden en stormvloed kon het zeewater echter niet meer uitvloeien over de schorren en slikken. In plaats daarvan stuwde het water zich op tegen de dijken. Het gevolg was een reeks dijkdoorbraken en overstromingen. De bevolking ploeterde intussen dapper door, met als belangrijkste wapen: de schop. Zo klom Zeeland langzaam op uit de golven. Deze mooie route leidt je langs dorpen als Nisse, Hoedekenskerke, Ellewoudsdijk en Borssele.

Routebeschrijving via de fietsknooppunten

92 - 93 - 96 - 73 - 78 - 71 - 72 - 39 - 38 - 36 - 95 - 80 - 89 - 87 - 88 - 81 - 82 - 92

Je fietst langs de volgende interessante stopplaatsen

Bloemdijken

De eeuwenlange strijd tegen het water heeft in de Zak talloze dijken opgeleverd. Ze vormen samen een fijnmazig netwerk dat in Nederland zijn weerga niet kent. De zonnige dijkhellingen blijken een goede voedingsbodem voor bijzondere plantensoorten. Ze zorgen elk voorjaar voor een zee van bloemen. Dat is het perfecte decor voor de Zeeuwse Schaapskudde die hier de omgeving afstruint.

Heggengebied

Nisse gaat schuil tussen zo'n 56 hectare aan meidoornhagen: het heggengebied. Je kijkt er, bewust of onbewust, een paar eeuwen terug in de tijd. Dit is het eerste gebied van Zuid-Beveland dat werd omdijkt. De weilanden worden omzoomd door heggen van meidoorn, sleedoorn en hondsroos. Deze stekelige struiken dienden vroeger als afrasteringen voor het vee. Het heggengebied heeft inmiddels nationale allure. Niet in de laatste plaats vanwege de

overdaad aan bloesems waarmee de heggen het voorjaar inluiden.

De Brillietjes

Deze twee diepe, ronde plassen zijn net brillenglazen en daarom worden ze ‘de Brillietjes’ genoemd. Hoe mooi ook, ze herinneren aan een gevoelige nederlaag in de strijd tegen het water. Het zijn de overblijfselen van een vroegere dijkdoorbraak.

Zwaakse Weel

De naam Zwaakse Weel suggereert dat deze kreek het restant is van een dijkdoorbraak. In werkelijkheid gaat het hier om een voormalige zeearm. Het water van de Zwake doorsneed gedurende een paar eeuwen het huidige Zuid-Beveland en vormde een belangrijke handelsroute tussen de havens van Middelburg, Veere en Antwerpen. Door verzanding en inpolderingen verloor de Zwake zijn economische betekenis. De ooit zo machtige zeearm werd een stille kreek. Nu vormt de Zwaakse Weel met zijn knotwilgen en wuivende rietvelden het grootste aaneengesloten natuurgebied van Zuid-Beveland.

Deltadijk

Ondanks de drukke scheepvaart, is de Westerschelde één van de meest natuurlijke riviermondingen van Noordwest-Europa. Eb en vloed maken het tot een dynamisch natuurgebied. Maar er is ook een keerzijde: bij springtij en noordwesterstorm vormt de Westerschelde nog altijd een bedreiging. Na de zware overstromingen van 1953 kwam het Deltaplan op tafel. Langs de Westerschelde zijn de dijken versterkt en verhoogd tot minimaal 8 meter boven NAP.

Hoedekenskerke

De veerpont van Hoedekenskerke vormde jarenlang de verbindingsschakel tussen Zuid-Beveland en Zeeuws-Vlaanderen. De veerboot is inmiddels uit de vaart genomen, maar toch staat het dorp nog altijd op de kaart.

Verdronken dorpen

In de late Middeleeuwen werden tientallen Zeeuwse nederzettingen door stormvloed en de kaart geveegd. Hun ondergang leidde vaak tot mythische verhalen. Ook voor de kust van Zuid-Beveland liggen diverse dorpjes begraven op de zeebodem.

Hellenburg

Net buiten Baarland liggen de resten van een middeleeuws kasteel: de Hellenburg. Ondanks al zijn machtsvertoon heeft dit kasteel vermoedelijk het onderspit moeten delven tijdens de stormvloed van 1477. Na een degradatie tot ruïne, ging het uiteindelijke geheel ten gronde. In 1977 zijn de fundamenten van het kasteel weer opgemetseld met ter plekke gevonden stenen. De contouren vormen nu een schaduw van wat het ooit geweest is.

Het Zuidgors

Wie een beeld wil krijgen van het verleden, hoeft slechts een blik te werpen op het Zuidgors. Zo heeft Zeeland er eeuwenlang uitgezien. De schorren en slikken zijn gevormd door de zee. Het water voert bij elke overstroming zand en klei mee, waardoor geleidelijk nieuwe aanwas ontstaat. Wanneer die zogenoemde slikken door aanslibbing boven het gemiddelde

hoogwaterniveau uitstijgen, worden het schorren. Op de schorren van het Zuidgors groeien zilte plantensoorten, zoals de gewone zoutmelde, lamsoor en strandkweek.

Fort Ellewoutsdijk

Het meest zuidelijke plaatsje van de Zak wordt bewaakt door een robuust zeefort. Fort Ellewoutsdijk werd gebouwd in 1835, na de afscheiding van België. Samen met de vesting Terneuzen kon dit fort elk vijandelijk schip op zee onder kruisvuur nemen. Het verdedigingswerk is nu in handen van Natuurmonumenten. Tussen de gewelfde muren kun je informatie verzamelen over de Westerschelde.

Inlagen

Dijkdoorbraken en overstromingen waren vroeger aan de orde van de dag. Wanneer een dijk op instorten stond, werd achter die dijk een reservedijk gebouwd. Tussen de oude en nieuwe dijk bleef een drassig, onbruikbaar stuk land over: de inlaag. Vanwege hun zilte natuur zijn de inlagen inmiddels waardevol.

Borssele

Het dorpsplein van Borssele is het middelpunt van een keurige rechthoek. Een plattegrond van het dorp en de omliggende polder toont bijna wiskundige vormen. In 1616 werd dit gebied door de stad Goes ingepolderd en vervolgens doelmatig ingericht volgens tekentafelontwerp. Borssele heeft inmiddels een beschermd dorpsgezicht. Binnen de strenge lijnen vind je een dromerig plein, met een karakteristieke muziektent, fraaie geveltjes en een oude veedrinkput.

Deze route is opgenomen in het boekje 'Fietsen door het Nationaal Landschap Zuidwest Zeeland' dat verkrijgbaar is via Zeelandshop.com

Kijk voor meer mooie fiets- en wandelroutes op www.fietsenwandelweb.nl

Fietsenwandelweb.nl is niet aansprakelijk voor de gevolgen van eventuele onvolkomenheden in deze routebeschrijving.